

καὶ ἀνθρώπων, ὅτι ὁ οἶός αὐτοῦ Ἐδουάρδος εἶναι υἱός σου. » Ἐγὼ εὐχαρίστησα τὴν ἀνάγκη νὰ σ' εἰπῶ τὰ περαιτέρω; Ὁ Λόρδος Ὀυγκτὼν μὲ ἠνέωξε φιλοστόργους ἀγκάλας, παρ' ἐμοῦ περιμένων νὰ τῷ καταστήσω φορητὸν τὸ βάρος τῆς ἐπιλοΐπου ζωῆς του· καὶ ἐγὼ ἐρρίφθην μετὰ στοργῆς εἰς αὐτάς, εὐδαιμονίαν μου θεωρῶν νὰ συντελέσω εἰς τὴν ἐδίκην του. Σήμερον ἀπῆλθον πρὸς τὴν Κυρίαν Σίγκλαιρ, καὶ διηγήθην τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην περίστασιν. » Ἐπομένως δὲν εἶθε ἀδελφός μου! » μοὶ εἶπεν ἡ Μαίρη, ὅχι μέδσην ἔπρεπε νὰ ἐλπίζω ἔκφρασιν λύπης. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τί τῇ ἀπεκρίθην ἢ τί ἄλλο μοὶ εἶπεν, ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι αὐρίον ἄρ-
ραβωνίζομαι τὴν Κυρίαν Μαίρην Σίγκλαιρ.

Ο φίλος σου

Ἐδουάρδος Μορλίϋ, τοῦ λοιποῦ Ὀυγκτῶν.

— Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ φίλου σας, εἶπεν ἡ Ἀγγαίη, ἤξιζεν ὅλην τὴν ἱστορίαν σας.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΛΟΡΔΟΣ ΚΛΙΒΗΣ.

Ο ΘΕΜΕΛΙΩΤΗΣ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΝΔΙΚΗ ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Μετάφρασις ἐπὶ Κ. Π.)

(Συνέχεια τῆς φιλολογίας, 18^{ου}.)

Ὁ Μίρ Δζαφφείρης δὲν ἠδύνατο νὰ διατηρηθῇ εἰς τὸν θρόνον εἰμὴ ὑπὸ τῆς χειρὸς, ἥτις τὸν ἐκάθισεν εἰς αὐτόν. Διότι, νὰ μὲν δὲν ἦτον ἀπλοῦς παῖς, οὐδ' ἔλαβε τὴν δυστυχίαν νὰ γεννηθῇ ἐν πορφύρᾳ, ὥστε οὐδὲ τοσοῦτον ἀδρανῆς, οὐδὲ διεφθαρμένος τοσοῦτον ἦτον ὅσον ὁ προκατόχος· ἀλλὰ δὲν εἶχε τὴν προσήκουσαν εἰς τὸ ἀξίωμα του ἱκανότητά καὶ ἀρετήν, ὁ δὲ υἱὸς καὶ διαδοχὸς του Μιράνης ἦτον ἄλλος Συρ-
δζᾶ Δοούλας. Ἡ πρό μικροῦ γενομένη πολιτικὴ μεταβολὴ συνετάραξε τὰ φρονήματα τῶν ἀνθρώπων· πολλοὶ ἀρχηγοὶ ἀναφανδὸν ἐπανεστήσαν κατὰ τοῦ Ναβῶβ καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς πλουσίας καὶ ἰσχυρᾶς ἐπαρχίας Οὐδης, ὅστις, καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι ἀντιβασιλεῖς τοῦ Μογούλ, ἦτον ἤδη πραγματικῶς ἀνεξάρτητος κυρίαρχος, ἠτοιμάζετο νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τῆς Βεγγάλης· ὥστε μόνη ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ Κλίβου ἠδύνατο νὰ συντηρήσῃ τὴν σκλερούσα ἐκείνην ἀρχήν. Οὕτω δὲ ἐχόντων τῶν πραγμάτων πλοῦτον, ἐκόμισεν ἔγγραφα τοῦ Ἰνδικοῦ Κυβερνήτου, συνταχθέντα μὲν πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς Λονδίον ἡ ἀγγελία τῆς περὶ Πλασσὺν μάχης, ὀρίζοντα δὲ νέον τινα διοικητικὸν ὁργανισμόν τῶν ἐν Βεγγάλῃ καταστημάτων, βραδυκίνητον καὶ ἀτοκώτατον· τὸ δὲ χερίστον οὐδεμίαν ἐπιτρέποντα εἰς τὸν Κλίβον θέσιν. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι οἱ διορισθέντες νὰ συ-
κροτήσωσι τὴν νέαν διοίκησιν ἀνέλαβον τὴν ἐντίμον εὐθύνην νὰ μὴ ὑπακούσωσιν εἰς τὰς στρεβλὰς αὐτάς διαταγὰς καὶ προσεκάλεσαν τὸν Κλίβον νὰ πράξῃ τὰ τῆς ὑπερτάτης ἀρχῆς. Συγκατανεύωντος δὲ αὐτοῦ,

μετ' ὀλίγον ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἐταιρείας οὐδὲν ἄλλο ἐπραξαν ἢ νὰ προλάβωσι τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀρχηγῶν τῶν, οἵτινες, ἅμα μαθόντες τὰ λαμπρά τοῦ Κλίβου κατορθώματα, ἀνέδειξαν αὐτὸν ἀμέσως, μετὰ κλειστῶν τεκμηρίων εὐγνωμοσύνης καὶ υπολήψεως, διοικητὴν τῶν ἐν Βεγγάλῃ καταστημάτων αὐτῶν. Ἡ ἐξουσία του ἦτον ἤδη ἀπεριόριστος καὶ ὑπερέβαλλε πολὺ καὶ αὐτὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ὁ Δυπλείσιος εἶχεν ἐπιτύχει ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἰνδικῇ. Ὁ Μίρ Δζαφφείρης ἀπεβλεπε πρὸς αὐτὸν μετὰ δουλικῆς εὐλαθείας· καὶ ποτε ἐπιπλήττων ἐπιχώριον ἀρχηγὸν ἀνωτέρας τάξεως, τοῦ ὁποίου οἱ ἄνθρωποι ἤρισαν πρὸς τινὰς Σεπούρους τῆς ἐταιρείας· Πρέκει ἄραγε ἀκόμη νὰ σοὶ μάθω » εἶπε, « τίς ἐστὶν ὁ συνταγματάρχης αὐτός Κλίβος καὶ οἷόν τινα ἀνέδειξεν αὐτὸν ὁ Θεός; » Ὁ δὲ ἀρχηγός, ὅστις ὡς ὀνομαστός βωμολόχος καὶ ἀρχαῖος τοῦ Μίρ Δζαφφείρου φίλος εἶχε, τὸ θαρρὸς νὰ ἐλευθεριάσῃ ἐνίοτε, ἀπήντησεν· « Ἐγὼ νὰ ὑβρίσω τὸν συνταγματάρχην! Ἐγὼ, ὅστις δὲν λείπω κατὰ πάσαν πρῶτον νὰ προσκυνήσω τρεῖς βαθύτατα τὸν ὄνον αὐτοῦ! » Καὶ τοῦτο δὲν ἦτο μεγάλη ὑπερβολή. Εὐρωπαῖοι καὶ ἰθαγενεῖς ἦσαν ἐξίσου ὑποπόδι τῶν ποδῶν τοῦ Κλίβου· διότι οἱ μὲν Ἀγγλοὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς μόνον δυνάμενον νὰ ἀναγκάσῃ τὸν Μίρ Δζαφφείρην εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς αὐτοῦς ὑποχρεώσεων του· ὁ δὲ Μίρ Δζαφφείρης τὸν ἐθεώρει ὡς μόνον δυνάμενον νὰ προστατεύῃ τὴν νέαν δυναστείαν κατὰ τὰς τῶν ἑτῶν στάσεων καὶ τῶν ἐξωθεν ἐπιθέσεων.

Δίκατον δὲ εἶναι νὰ εἰπωμεν, ὅτι ὁ Κλίβος μετεχειρίσθη τὴν ἐξουσίαν του ἐπιτηδείως καὶ δραστηρίως πρὸς τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον. Ἐξέπεμψε στρατιὰν ἐπὶ τὴν πρὸς βορρᾶν τῆς Καρνατικῆς κειμένην χώραν· διότι ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐξωσθῶσιν ἐντεῦθεν οἱ ὑπερισχύοντες εἰς ἐτὶ ἐκεί Γάλλοι. Τὸ ἐπιχείρημα ἀνετέθη εἰς ἀξιωματικόν τινα ὀνόματι Φίρδην, τότε μὲν ὀλίγον γνωστὸν, διακρίβεντα ὅμως ἀπὸ τὸν ὀξὺν τοῦ διοικητοῦ ὀφθαλμόν ὡς ἔχοντα ἐξοχὸν στρατιωτικὴν ἱκανότητα· ἡ δ' ἐπιτυχία τῆς ἐκστρατείας ὑπῆρξε ταχεῖα καὶ λαμπρά.

Ἐν ὧν δὲ ὡς ἐκ τούτου ἀξιόλογον τοῦ στρατοῦ μέρος ἦτον ἀπησχολημένον μικρὰν τῆς Βεγγάλης, νέος καὶ φοβερώτατος κίνδυνος ἐπεκρεμάσθη ἐπὶ τὰ θυτικά αὐτῆς σύνορα. Ὁ μέγας Μογούλ διετέλει εἰς Δελὶν ὁ πόδουλος ὑπηκόου τινος. Ἀλλ' ὁ πρεσβύτερος υἱὸς του, ὀνόματι Σάχ Αἰύμης, ὅστις ἐπέκρωτο, ἐπὶ πολλὰ ἔτη νὰ γίνῃ παίγιον τύχης ἀντιξοῦ καὶ ὄργανον κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν Μαρατῶν, ἔπειτα δὲ τῶν Ἀγγλῶν, εἶχε ὀρκετεύσει ἀπὸ τῶν πατρικῶν βασιλείων. Καὶ ἐπειδὴ τὸ γένος αὐτοῦ ἦτο πάντοτε σεβαστὸν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, καὶ ἰσχυροὶ τινες ἡγεμόνες, ἰδίως ὁ Ναβῶβ τῆς Οὐδης, ἦσαν διατεθειμένοι νὰ τὸν ὑποστηρίξωσιν, ὁ Σάχ Αἰύμης εὐχερῶς συνήγαγεν ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτοῦ πολλοὺς τῶν στρατιωτικῶν τυχοδιωκτῶν, ὧν ἔβριθε πάντα χώρα, καὶ συγκροτήσας ἐν βραχείᾳ στρατὸν 40,000 ἀνδρῶν, ποικίλων φυλῶν καὶ θρησκευμάτων, Μαρατῶν, Ροῦλῶν, Δζαουτῶν καὶ Ἀφγανῶν ἀπεφάσισε νὰ καθαιρέσῃ τὸν νεοφανῆ ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀγγλοὶ ἀνεβίβασαν εἰς ἓνα ἐκ τῶν θρόνων τῆς Ἰνδικῆς

καὶ νὰ ιδρύσῃ τὸ ἴδιον κράτος εἰς Βεγγάλην, Ὅρισαν καὶ Βαγάρην.

Ὁ Μίρ Δζαφφείρης περιέπεσεν εἰς μέγιστον φόβον καὶ ὁ μόνος τρόπος σωτηρίας, ὅστις ἐπέστη εἰς τὸν νοῦν του, ἦτο νὰ συμβιβασθῇ μετὰ τοῦ Σάχ Ἀλύμου διὰ πληρωμῆς πολλῶν λύτρων. Τὸν τοιοῦτον τῆς σωτηρίας τρόπον μετεχειρίσθησαν ἐπανελημμένως οἱ προκατοχοὶ αὐτοῦ κυριάρχαι τῶν πλουτίων καὶ ἀπολέμων ἐπαρχιῶν τῶν παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γάγγου κειμένων. Ἀλλ' ὁ Κλίβης ἐθεώρησε τὸ ἐπινόημα τοῦτο μὲ τὴν προσήκουσαν εἰς τὴν ἰσχυράν αὐτοῦ διάνοιαν καὶ τὴν ἀτρόμητον ψυχὴν περιφρόνησιν. «Ἐάν οὕτω πράξετε» ἔγραψε, «θέλετε ἰδεῖ ἐπερχομένους ἐφ' ὑμᾶς τὸν τε Ναβῶβ τῆς Οὐδης, καὶ τοὺς Μαράττας, καὶ ἄλλους ἐκ τῶν γειτόνων τῆς ὑμετέρας χώρας, διὰ νὰ σᾶς ἀποσπάσωσι χρήματα μέχρις οὗ κενωθῇ ἐντελῶς τὸ θησαυροφυλάκιόν σας. Παρακαλῶ δὲ τὴν Ὑμετέραν Ἐξουχότητα νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν πίστιν τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν ἀφωσιωμένων εἰς ὑμᾶς στρατευμάτων.» Ἐγραψε δὲ μὲ τὸ αὐτὸ ὕψος πρὸς τὸν διοικητὴν τῆς Πάτνης, γενναῖον ἐπιχώριον στρατιώτην, τὸν ὁποῖον μεγαλῶς ἐτίμα. «Μὴ δέχεσθαι καμμίαν περὶ παραδόσεως πρότασιν, ἀλλὰ διατέλεστον ἀμυνόμενος, ὅσον ἐνδέχεται βέλαιος ὢν, ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι φίλοι ἄρσοι καὶ σταθεροὶ, καὶ ὅτι οὐδέποτε ἐγκαταλείπουσι τὸ ἄπαξ ἀρξάμενον ἔργον.»

Ἐβύλαξε δὲ τὸν λόγον τοῦ Ὁ Σίχ Ἀλύμου, ἐπιτεθείς ἐπὶ τὴν Πάτνην, ἦτον ἤδη ἑτοιμος νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐξοδόν, ὅτε ἔμαθεν, ὅτι ὁ συνταγματάρχης προσλαύνει ὁξέως. Ὁ ἐπερχόμενος αὐτὸς στρατὸς δὲν συνέκειτο εἰμὴ ἀπὸ 450 Εὐρωπαίου, καὶ 250 Σεπούρ. Ἀλλὰ ὁ Κλίβης καὶ οἱ Ἀγγλοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἤδη τὰ φόβητρα θλῆς τῆς Ἀνατολῆς. Ἀμα ἐπιφανείτης τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς αὐτοῦ, οἱ Βεγγαλῆνοί ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Ὀλίγοι τινες Γάλλοι τυχοῦνται, οἵτινες περιετρίχον τὸν ἡγεμόνα, τὸν συνεβούλευσαν νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην τῆς μάχης ἀλλὰ ματαίως. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὁ μέγας ἐκεῖνος στρατὸς, ὁ τασαύτην ἀμνηχανίαν ἐμποιήσας εἰς τὴν ἐν Μυρσχεδαυάδῃ αὐλήν, ἐτάκῃ ὡς κηρὸς ὑπὸ μόνου τοῦ ἀπὸ τοῦ Βρετανικοῦ ὀνόματος τρόμου.

Ὁ νικητὴς ἐπανῆλθεν ἐν θριάμβῳ εἰς τὸ φρούριον Γουλιέλμου. Ὁ Μίρ Δζαφφείρης, τοῦ ὁποίου ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ἤδη τοσοῦτον ἀπεριόριστος ὅσον προηγουμένως ὁ φόβος, ἀπαφάνισε νὰ δώσῃ εἰς τὸν σωτήρᾶ του ἡγεμονικὸν τι εὐγνωμοσύνης δαῖγμα. καὶ ἐπὶ τούτῳ παρεχώρησεν εἰς αὐτὸν ἑφ' ὅρου ζωῆς τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰνδικὴ ἐταιρεία ἦτον ὑπόχρεως νὰ πληρώσῃ κατ' ἔτος εἰς τὸν Ναβῶβ, διὰ τὰς ἐκτεταμένους χώρας τὰς ὁποίας κατεῖχε πρὸς μεσημβρίαν τῆς Καλκούτης. Τὸ λημπρὸν τοῦτο ἐτήσιον εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον συνεποσοῦτο εἰς 30,000 περίπου λίρας στερλίνας, κατέστησε τὸν Κλίβην ἐνάμιλλον τῶν πλουσιωτάτων τῆς Ἀγγλίας εὐπατριδῶν.

Ταύτης τῆς δωρεᾶς τὴν ὑπὸ τοῦ Κλίβου ἀποδοχὴν θεωροῦμεν δεδικαιολογημένην, διότι, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς, δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι ἀπόρρητος. Καὶ τῶνόντι, αὕτη ἡ ἐταιρεία κατέστη ἤδη ὁ μισθωτὴς αὐτοῦ, καὶ

ἀποδεξαμένη τὸ γεγονός, ἐπεκύρωσε τὴν παραχώρησιν τοῦ Μίρ Δζαφφείρου.

Ἀλλ' ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Μίρ Δζαφφείρου δὲν διήρκεσε πολὺ. Ὁ Ἰνδὸς οὗτος ἡγεμὼν εἶχε παρατηρήσει ἀπὸ τινος χρόνου, ὅτι ὁ ἰσχυρὸς σύμμαχος, ὁ ἀνυψώσας αὐτὸν, ἠδύνατο πάλιν νὰ τὸν καταβάλῃ καὶ ἤρχισε περισκοπῶν ἀπανταχοῦ, ὅπως εὖρη προστάτην κατὰ τῆς δυνάμειος ταύτης, ἥτις μέχρι τοῦδε ἐπροστάτευσε αὐτόν. Καὶ μεταξὺ μὲν τῶν ἐγγχωρίων τῆς Ἰνδικῆς ἤξευρεν, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εὖρη στρατὸν ἱκανὸν ν' ἀντοφθαλμήσῃ πρὸς τὴν μικρὰν τοῦ συνταγματάρχου φάλαγγα. Ἡ δ' ἐν Βεγγάλῃ Γαλλικὴ δύναμις εἶχεν ἀφανισθῇ. Ἀλλὰ τὸ τῶν Ὀλλανδῶν ὄνομα ἀνέκαθεν μέγα ὑπῆρξεν εἰς τὰς ἀνατολικὰς θαλάσσας, οὐδ' ἦτον ἔτι ἐν Ἀσίᾳ καλῶς γνωστὸν, ὅποσον ἡ Ὀλλανδικὴ δύναμις εἶχε παρακμάσει εἰς τὴν Εὐρώπην. Ὅθεν μυστικαί συνεννοήσεις ἐγένοντο μεταξὺ τῆς ἐν Μυρσχεδαυάδῃ αὐλῆς καὶ τοῦ ἐν Χινσούρᾳ Ὀλλανδικοῦ καταστήματος, ἀπὸ δὲ Χινσούρας ἐστάλησαν κατεπείγουσαι ἐπιστολαὶ παρακαλοῦσαι τὴν ἐν Βαταυίᾳ κυβέρνητιν νὰ παρασκευάσῃ στρατεῖαν ἰσόρροπον τῆς ἐν Βεγγάλῃ Ἀγγλικῆς δυνάμειος. Αἱ ἐν Βαταυίᾳ ἀρχαί, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἐπικτείνωσι τὴν ἰσχύν τῆς πατρίδος αὐτῶν καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἐπιτύχωσι μέρος τῶν θησαυρῶν ἐκείνων, δι' ὧν πρὸ μικροῦ τοσοῦτοι Ἀγγλοὶ τυχοῦνται παραδόξως ἐπλούτησαν, ἠτοίμασαν στόλον ἰσχυρόν, ὅστις ἐξ 7 μεγάλων πλοίων συγκείμενος καὶ ἀπὸ ἱαύας ὀρμήσας, ἀπροσδοκῆτως ἐπεφάνη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὑγλως ποταμοῦ. Ἐπέβαινε δὲ τοῦ στόλου στρατὸς 1500 ἀνδρῶν καὶ ἡ στρατεία ἦτο καλῶς λελογισμένη, διότι ὁ Κλίβης εἶχεν ἐκπέμψει τοσαῦτα ἀποστέμματα κατὰ τῶν ἐν Καρνατικῇ Γαλλῶν, ὥστε ἡ δύναμις αὐτοῦ ἦτον ἤδη εὐαριθμοτέρα τῆς Ὀλλανδικῆς. Πρὸςτούτοις, ὁ Κλίβης ἤξευρεν ὅτι ὁ Μίρ Δζαφφείρης ὑπεστήριξε κρυφίως τοὺς ἐπελθόντας ἐχθρούς· ἤξευρεν ὅτι ἀναλαμβάνει βαρεῖαν εὐθύνην, ἐάν προσβάλῃ τὰ στρατεύματα δυνάμειος φίλης, ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ὑπουργοὶ δὲν ἐπεθύμουν νὰ προσθέσωσι τὸν πρὸς τὴν Ὀλλανδίαν πόλεμον εἰς τὸν πόλεμον, ἐν ᾧ ἦσαν ἤδη περιπεπλεγμένοι πρὸς τὴν Γαλλίαν, ὅτι θέλουν ἴσως ἀποδοκιμασεῖ τὰς πράξεις του, ὅτι θέλουν ἴσως τὸν τιμωρήσῃ. Ἐπὶ δὲ πάντιν, εἶχε πρὸ μικροῦ ἔτι πέμψει εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ πλείστον τῆς περιουσίας αὐτοῦ διὰ τῆς κατὰ τὴν Ἰνδικὴν Ὀλλανδικῆς ἐταιρείας, ὥστε εἶχε μέγιστον συμφέρον νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν πρὸς ταύτην ἔριν. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἦτο πεπεισμένος, ὅτι, ἐάν ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Βαταυικὸν στόλον, νὰ ἀναπλεύσῃ τὸν ποταμὸν καὶ νὰ ἐκνωθῇ μὲ τὴν ἐν Χινσούρᾳ φρουράν, ὁ Μίρ Δζαφφείρης θέλει ριφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν νέων τούτων συμμάχων καὶ ἡ ἐν Βεγγάλῃ Ἀγγλικὴ δύναμις θέλει κινδυνεύει τὸν ἑσχάτον κίνδυνον. Ὅθεν μετὰ πλείστης τόλμης ἀπαφάνισε ν' ἀντιταχθῇ καὶ ἔτυχεν ἐπιτηδειοτάτης συνδρομῆς ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἀξιωματικῶν ἰδίως δὲ ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Φόρδου, εἰς ὃν ἀνετέθη τὸ κυριώτερον τοῦ ἐπιχειρήματος μέρος. Ἀποπειραθέντων δὲ τῶν Ὀλλανδῶν νὰ ἐκδιᾶσωσι τὴν

εἰσοδόν, οἱ Ἄγγλοι ἐπετέθησαν κατ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἀπὸ θαλάσσης· καὶ ἦσαν μὲν κατ' ἀμφοτέρω τὰ στοιχεῖα οἱ ἐχθροὶ ἰσχυρότεροι, ἀλλὰ κατ' ἀμφοτέρω ἡττήθησαν ὁλοσχερῶς. Τὰ πλοῖά των ἐκυριεύθησαν, τὰ στρατεύματα κατὰ κράτος ἀπεκρούσθησαν ἅπαντες σχεδὸν οἱ Εὐρωπαῖοι στρατιῶται, οἵτινες ἀπετέλουν τὸ κρᾶτιστον τοῦ ἐπιτεθέντος στρατοῦ, ἢ ἐφρονεύθησαν ἢ αἰγυμάλωτεύθησαν. Ἐπειτα οἱ νικηταὶ ὤρμησαν ἐπὶ Χινσούραν, τῆς ὁποίας οἱ ἤδη ἐντελῶς ταπεινωθέντες προϊστάμενοι ἀπεδεχθησαν πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Κλίβου ἀπαιτηθέντα· ὑπεχρεώθησαν δηλαδὴ καὶ μὴ προσθέσωσιν ὀχύρωμα μὴδὲ ἐν, μὴδὲ νὰ συγκροτήσωσι στρατὸν ἄλλον εἰμὴ τὸν πρὸς διατήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας τοῦ καταστήματος ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ὁμίλων, ῥητῶς δὲ ὠρίσθη, ὅτι ἡ ἐλαχίστη παράδοσις τῶν συντεθειμένων θέλει τιμωρηθῇ διὰ τῆς παραυτίκα ἀπὸ Βεγγάλης ἀποδιώξεως.

Ἐρεῖς μῆνας μετὰ τὴν μεγάλην ταύτην νίκην ἀπέπλευσεν ὁ Κλίβης εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου ἔλαβε τιμὰς καὶ ἀμοιβὰς, μικρὰς μὲν ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις καὶ τὴν φιλοδοξίαν του, σπανίας ὅμως καὶ λαμπράς, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, τὸν ἐν τῷ στρατῷ βαθμὸν, καὶ τὴν ἀρχικὴν ἐν τῇ κοινῇ θέσιν. Διότι ἀνεδείχθη Πατριάρχης Ἰρλανδικός, καὶ ἔλαβε τὴν ἐλπίδα ὅτι θέλει ἐπιτύχει καὶ τὸ τοῦ Ἀγγλοῦ πατρικίου ἀξίωμα. Ὁ πρὸ μικροῦ βασιλεύσας Γεωργίος Γ', ἐδεδιόθη αὐτὸν εὐμενέστατα, οἱ ὑπουργοὶ ἐτίμησαν αὐτὸν διαφερόντως, καὶ ὁ Πίττ, τοῦ ὅπου ἡ ἐπιρροή ἐν τῇ Βουλῇ καὶ καθ' ἅπασαν τὴν Ἀγγλίαν ἦτον ἀπειριόριστος, ἐφιλοτιμήθη νὰ ἐπιδείξῃ ὅτι τὸν ὑπολήπτεται ἄνδρα, τοσοῦτον διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ εἰς τὴν δόξαν τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης ἐποχῆς συντελέσαντα. Ὁ μέγας ἐκεῖνος ῥήτωρ εἶχεν ἤδη παραστήσει τὸν Κλίβην ἐν τῇ Βουλῇ ὡς στρατηγὸν οὐρανοῦ πεμφθέντα, ὡς ἄνδρα, ὅστις, ἀνατραφεὶς διὰ τὸν ἐν γραφεῖσι βίον, ἀνεδείξε στρατιωτικὴν μεγαλοφυΐαν, τῆς ὁποίας ἔθελε θαυμάσει καὶ αὐτὸς ὁ τῆς Πρωσίας βασιλεὺς (ὁ μέγας Φρειδερίκος). Οἱ λόγοι των βουλευτῶν τότε δὲν ἐδημοσιεύοντο· ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τοῦ μεγίστου τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γενομένου ταῦτο ἐγκώμιον, διαβιβασθὲν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, εἶχε σθάζει εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Κλίβου, ἐν Βεγγάλῃ ἐπὶ ἐπισκοπόμενου, καὶ εἶχε προσενέσει εἰς αὐτὸν πρόδηλον γλαυκὴν καὶ ἀγαλλίασιν. Ἰωόντι ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ουόλφου, ὁ Κλίβης ἦτον ὁ μόνος Ἀγγλος στρατηγός, ἐφ' ᾧ ἡ πατρίς αὐτοῦ ἠδύνατο εὐλόγως νὰ γαυριᾷ. Ὁ δούξ τῆς Κυμβερλανδίας ὑπῆρξε συνήθως ἀτυχής, καὶ ἐπειδὴ ἡ μόνη αὐτοῦ νίκη καθ' ὁμοφύλων ἐγένετο, καὶ ὑπὸ ἀνελεήμονος αὐστηρότητος συνωδεύθη, ἡ νίκη αὕτη ἐβλάψε τὴν ὑπόληψιν του πολὺ μᾶλλον ἢ αἱ πολλάί αὐτοῦ ἦσαν. Ὁ Κονούζης ἦτον ἔμπειρος μὲν περὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ καὶ γενναῖος ἀνὴρ, ἀλλ' ἐστειρότο ἰσχύος καὶ εὐφυΐας. Ὁ χρηστός καὶ μεγαλόφυχος, καὶ λεόντος καρδίαν ἔχων Γράμψος δὲν εἶχεν οὔτε ἐπιστήμην, οὔτε μεγαλοφυΐαν. Ὁ Σαουὶλλης, ὁ λόγῳ μαθήσεως καὶ προτερημάτων οὐδενὸς τῶν συγχρόνων ἀναδειχθεὶς ὑποδεέστερος, ὑπέπεσεν, ἀδίκως καθ' ἡμᾶς, εἰς τὴν δευνοτέραν ὡς πρὸς τὴν ὑπόληψιν

τοῦ στρατιώτου κατηγορίαν. Περὶ Μίνδενον καὶ Οὐάρδουργον, οἱ Βρετανοὶ ἐθριάμβευσαν ὑπὸ ἀλλοδαποῦ ἡγεμόνος στρατηγούμενοι· ὥστε τὸ πλῆθος, φυσικῶς τῷ λόγῳ, μετὰ μεγαλοφροσύνης καὶ χαρᾶς ἐχαιρέτισε τὸν ὁμογενῆ ἐκεῖνον στρατηγόν, ὅστις οἱ ἐμφύτου ἀνδρίας καὶ αὐτοδιδάκτου ἐπιτηδειότητος ἀνεδείχθη ἱσότημος τῶν μεγάλων περὶ τὸν πόλεμον ἀριστοτεχνῶν τῆς Γερμανίας.

Ἡ περιουσία τοῦ Κλίβου ἦτο τοσαύτη ὥστε οὗτος ἠδύνατο ἤδη νὰ ἀμιλλᾶται πρὸς τοὺς πρώτους τῆς Ἀγγλίας μεγιστᾶνας. Σώζεται ἐτι ἡ ἀπόδειξις, ὅτι εἶχεν ἐμβάσει εἰς τὴν πατρίδα του διὰ μὲν τῆς Ὀλλανδικῆς ἐταιρείας πλείονας τῶν 180,000 λ. σερλ., διὰ δὲ Ἀγγλικῆς πλείονας τῶν 40,000. Τὰ χρήματα τὰ ὅποια ἐπεμψεν οἱκοὶ δι' ἰδιωτικῶν οἰκιῶν ἦσαν οὐδὲν ἥττον πολλά. Ἀξιόλογα δὲ ποσὰ ἔστειλε καὶ διὰ πολυτίμων λίθων, ὡς τότε συνειθίζετο ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ πλουτησάντων Ἀγγλῶν ἐν Μαδράστῃ μόνον ἡγόρατε 25000 λ. ἀδάμαντας. Ἐκτὸς δὲ πάντων τούτων, εἶχε καὶ τὴν Ἰνδικὴν αὐτοῦ πρόσδον, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὠρίζεν εἰς 27,000 λ. κατ' ἔτος. Ὡς τε τὸ ὅλον αὐτοῦ ἐτήσιον εἰσόδημα ὑπερέβαινε τὰς 40,000 λ. κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἰωάννου Μαλκόμυ, ὅστις ἐπεθύμει νὰ τὸ ἀποδείξῃ ὅσον ἐνδέχεται μέτριον. Εἰσοδήματα δὲ 40,000 λ. ἦσαν, ἐπὶ τοῦ Γεωργίου Γ', τοῦλάχιστον τόσον σπάνια, ὅσον σήμερον εἶναι τὰ εἰσοδήματα 100,000 λ. Δυναμέθα δὲ θαρράλεις νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι οὐδεὶς ποτε Ἀγγλος, ἀπὸ μηδενὸς ὀρμώμενος, ἀπέκτησεν εἰς εἰσόδῃ ποτε στάδιον ἐν τῇ προώρῳ ἡλικίᾳ τῶν 34 ἐτῶν τοσαύτην περιουσίαν.

Ἄδικον δὲ εἶναι νὰ μὴ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ Κλίβης ἐποίησεν ἀξιόλογον τοῦ πλούτου αὐτοῦ χρῆσιν· διότι ἅμα διὰ τῆς περὶ Πλασσὸν νίκης ἐπαχίωσε τὴν ἐπιτυχίαν του, ἐπεμψε 10,000 λ. εἰς τὰς ἀδελφάς του, καὶ ἄλλας τόσας εἰς πένητας φίλους καὶ συγγενεῖς· παρήγγειλεν, εἰς τοὺς ἐπιτρόπους του νὰ πληρώνωσι κατ' ἔτος 800 λίρας εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπιμείνωσιν, ὥστε οἱ γέροντες ἐκεῖνοι νὰ ἔχωσι τὴν ἀμαξάν των· ἐπὶ δὲ πᾶσι, προσδιώρισε νὰ δίδωνται κατ' ἔτος 500 λ. εἰς τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ ἀρχηγὸν Λαουρέγκιον, μὴ ὄντα εὐπορον. Τὸ ὅλον ποσόν, τὸ ὁποῖον ὁ Κλίβης τοιοῦτοτρόπως μετεχειρίσθη, εἴμπορεῖ νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 50,000 λίρων.

Ἐμελέτησε δὲ ἤδη ν' ἀποκτήσῃ βουλευτικὴν ἐπιρροήν· καὶ ἐπὶ τούτῳ, ὡς φαίνεται, ἐπεχείρησε πολλὰς ἀγροτικῶν κτημάτων ἀγοράς, ὥστε μετὰ τὰς γενικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1761 εὐρέθη ἔχων ἐν τῇ βουλῇ πολλοὺς ὁπαδοὺς, τῶν ὁποίων πᾶν ὑπουργεῖον ἠδύνατο νὰ ἔχῃ χρεῖαν. Δὲν ἔλαβε ὅμως ἀξιόλογον μετοχὴν εἰς τὰ ἀγγλικά πολιτικά πράγματα. Κατ' ἀρχὰς, ὡς εἶδμεν, ἀρρωσώθη εἰς τὸν Φέξ· βραδύτερον ἐδελεάσθη ὑπὸ τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Πίττ· τελευταῖον δὲ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Γεωργίου Γρενβίλλου. Ἐν ἀρχῇ τῆς συνόδου τοῦ 1767, ὅτε ἡ παρόνομος καὶ ἀνεπιτηδεῖα καταδιώξις τοῦ μηδενὸς λόγου ἀξίου ἐκείνου δημαγωγοῦ Οὐίλκίου εἶχε σφοδρῶς παροξύνει τὴν κοινὴν γνώ-

μην, πολὺν κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν γέλωτα ἐκίνησε περὶ στατικόν τι, τὸ ὁποῖον εὗρεμεν εἰς τὰ ἀνέκδοτα ἀπομνημονεύματα τοῦ Ὁρατίου Οὐαλπόλου. Ὁ γέρον Ριχάρδος Κλίθης, ὅστις ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ υἱὸς του εἶχε λάβει τὸσαύτην ἐπιστημότητα, εἰσῆχθη εἰς κοινωνίαν δι' ἣν δὲν ἦτον ἀποχρώντως παρεσκευασμένος ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων αὐτοῦ ἔξεων, παρέστη ἤδη καὶ εἰς τὰ βασίλεια. Ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως· « ποῦ εἶναι ὁ Λόρδος Κλίθης; » « μετ' ὀλίγον φθάσει εἰς Λονδῖνον » ἀπήντησεν ὁ πρεσβύτερος ἀρκετὰ δυνατὰ ὥστε ν' ἀκουσθῇ ὑπὸ πάντων τῶν παρευστώτων, « καὶ τότε ἡ Υ. Μ. θέλει ἔχει ἐν τῇ βουλῇ μίαν ψήφον πλείοτέραν. »

Τῇ ἀληθείᾳ ὅμως τὰ δλίμματα τοῦ Κλίθου ἦσαν ἀποκλειστικῶς προσηλωμένα εἰς τὴν χώραν ἐν ᾗ ὡς στρατιώτης καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ, τοσοῦτον παραδόξως διεπρίθη καὶ μόνον τὰ Ἰνδικὰ πράγματα ἐρρύθμιζον τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ δημόσιον αὐτοῦ βίον. Ἄν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐταιρείας ἀποτελῇ ἀνωμαλίαν τινά, εἰς τοὺς καθ' ἡμᾶς ὅμως χρόνους ἡ ἀνωμαλία αὐτὴ εἶναι, ὡς βαθείως πεπεσμενὰ, εὐεργετική. Εἰς δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Κλίθου, τὸ δικαίωμα τῆς ἐταιρείας ἀπετέλει ὄχι μόνον ἀνωμαλίαν, ἀλλὰ καὶ κακὸν μέγα. Ἐλεγκτικὸν συνέδριον δὲν ὑπῆρχεν. Οἱ διευθυνταὶ ἦσαν κατὰ μέγα μέρος ἄπλοῖ ἐμποροὶ, ἀμαθεῖς τῶν γενικῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἀμαθεῖς τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κράτους, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον παραδόξως περιήλθεν εἰς τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν. Ὁ σύλλογος τῶν μετόχων ἀνεμειγνύετο ὅπου ἤθελεν· ἦτο δὲ πολυαριθμότερος καὶ ἰσχυρότερος τοῦ νῦν, διότι τότε πᾶσα μετοχὴ 500 λιρῶν παρείχε μίαν ψήφον. Αἱ συνελεύσεις ἦσαν πολυάριθμοι θορυβώδεις, στασιώδεις μάλιστα, αἱ συζητήσεις πικραὶ μέχρως ἀπρεπείας, αἱ ψηφοφορίαι ὑπὸ πολλῆς πονηρίας καὶ διαφθορᾶς κατεπιλωμένα, ἰδίως ὅταν προέκειτο περὶ σπουδαίων ζητημάτων. Πλασταὶ ψῆφοι κατεσκευάζοντο ἄπειροι. Αὐτὸς ὁ Κλίθης μετεχειρίσθη 100,000 λιρῶν εἰς ἀγορὰν κεφαλαίων διανεμηθέντων ἔπειτα εἰς εἰκονικοὺς μετόχους, τοὺς ὁποίους, ἀφωσιωμένους ὄντας εἰς αὐτὸν συνεπήγετο κατόπιν του εἰς πᾶσαν συζήτησιν καὶ πᾶσαν ψηφοφορίαν. Ἐπραττον δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ, ἂν καὶ ὄχι τὸσαῦτα καταδαπανῶντες χρήματα.

Τὸ κοινὸν τῆς Ἀγγλίας ἐνησχολεῖτο τότε πολὺ περισσότερον ἢ σήμερον περὶ τὰ Ἰνδικὰ πράγματα καὶ ὁ λόγος εἶναι προφανής. Τὴν σήμερον ὁ νέος ὁ ἀπερχόμενος ὡς γραφεὺς εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὑπηρεσίαν, προάγεται βραδέως καὶ εἶναι εὐτυχὴς ἐὰν, 45 ἐτῶν ὢν, εἰμφορέσῃ νὰ ἐπανελθῇ οἶκοι συνεπαγόμενος ἰσόβιον εἰσόδημα 1,000 λιρῶν κατ' ἔτος καὶ 30,000 λιρῶν οἰκονομίας. Οἱ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν Ἀγγλοὶ ὑπάλληλοι κερδαίνουνσι πολλὰς περιουσίας, ἀλλὰ οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων τούτων συνεπάγεται ὑπερσυχον περιουσίαν, τὰ δὲ πορίζόμενα πορίζονται βραδέως, πολυμόχθως καὶ ἐντίμως. Τέσσαρα μόνον ἢ πέντε ἀνώτατα ἀξιώματα δίδονται εἰς πολιτικοὺς τῆς Ἀγγλίας ἀνδρας. Αἱ δὲ θέσεις τῶν πρέσβων, τῶν γραμματέων, τῶν οἰκονομικῶν εἰσπρακτόρων καὶ

τῶν ἀνωτέρων ποινικῶν δικαστηρίων κατέχονται ἀπασαι ὑπὸ ἀνθρώπων, οἵτινες κατέτριψαν τὴν νεότητά των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐταιρείας, καὶ οὐδ' ἡ λαμπρότερα εὐφυΐα, οὐδ' ἡ ἰσχυρότερα προετασία εἶναι ἱκανὴ νὰ περιποιήσῃ τὰ προσοδοφόρα ταῦτα ἀξιώματα εἰς οἰονομήποτε, τὸν μὴ διὰ τῆς τακτικῆς πύλης εἰσελθόντα καὶ διὰ τῆς τακτικῆς κλίμακος ἀναβιβασθέντα. Πρὸ 70 ἐτῶν ἤρχαντο ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὀλιγώτερα χρήματα παρὰ σήμερον· ἀλλὰ τὰ χρήματα ταῦτα διενέμετο μεταξὺ πολὺ ὀλιγωτέρων ἀνθρώπων, ἀμετρα δὲ ποσὰ συνήγοντο πολλάκις ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν. Πᾶς Ἀγγλος, οἰονομήποτε ἡλικίαν καὶ ἂν εἶχεν, ἤλπιζεν εὐλόγως νὰ εὐτυχῇ ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ἐκείνῃ· ὥστε τὸ Ἰνδικὸν κυβερνεῖον ὁμοίᾳζε λαχεῖον, τὸ ὁποῖον προσκαλεῖ μὲν ἕκαστον νὰ λάβῃ ἓνα ἀριθμὸν, ἐνεμε δὲ εἰς τοὺς ὀλίγους εὐτυχεῖς, ὅσοι ἐκέρδαινον, ἡγεμονικὰς περιουσίας. Ἀμα ἐγνώσθη, ὅτι ὑπάρχει μέρος τοῦ κόσμου ὅπου ἓνας ἀντισυνταγματάρχης ἔλαβεν αἵφνης ὡς δωρεὰν ἐτήσιον εἰσόδημα ἴσον τῶν πλουσιωτάτων δουκῶν καὶ μαρκιῶνων τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅπου, κατὰ τὰ φαινόμενα, ἕκαστος Ἀγγλος ὑπάλληλος, ἤρκει νὰ τὸ θελήσῃ, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν εὐτελεῖ ποσότητα τῶν 10 ἢ 20000 λιρῶν, ἤρχισεν ἡ κοινωνία νὰ πάσχῃ ὅλα τὰ συμπτώματα τοῦ κλίματος τῆς μεσημβρινῆς θαλάσσης, ἥτοι πυρετώδη ἐρεθισμόν, ἀκράτητον ὀρμὴν πλουτισμοῦ, ὀλιγωρίαν παντὸς κερδους βραδέως, ἀσφαλοῦς καὶ μετρίου.

Προϊστάμενος τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῷ Ἰνδικῷ κυβερνεῖν μερίδος διετέλεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον πλουσιωτάτος τις, ἐπιτήδειος καὶ φιλόδοξος διευθυντής, ὀνόματι Σύλιβαν, ἄνθρωπος φθονήσας δεινῶς τὸν Κλίθην καί μετὰ πικρίας ἐνθυμούμενος τὴν τόλμην, μετὴν ὅποιαν ὁ πρόην κυβερνήτης τῆς Βεγγάλης παρέβλεψεν ἐπανελημμένως τὸ κράτος τῶν πόρρω ἐδρευόντων διευθυντῶν τῆς ἐταιρείας. Ἐπανελθόντος τοῦ Κλίθου εἰς Ἀγγλίαν οἱ δύο οὗτοι ἄνθρωποι συνδιηλλάγησαν κατ' ἐπιφάνειαν πρὸς ἀλλήλους· ἀλλ' εἰς ἀμοτέρας τὰς καρδίας παρέμενε βαθείως ἐρριζωμένη ἐχθρὰ. Ἀπαντες οἱ διευθυνταὶ ἐξελέγοντο κατ' ἔτος καὶ ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ 1763 ὁ Κλίθης ἐπεχείρησε νὰ καταβάλῃ τὴν δύναμιν τῆς ἐπικρατούσης μερίδος, ἡ δὲ περὶ τούτου ἔρις διεξήχθη μετὰ σφοδρότητος, τὴν ὁποίαν αὐτὸς εἰκονίζει, ὡς φοβεράν. Ὑπερίσχυσε δὲ ὁ Σύλιβαν καὶ ἔσπευσε νὰ ἐκδικηθῇ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Μιρ Δζαφφείρου παραχωρηθεῖσα εἰς τὸν Κλίθην πρόσδοδος, ἦτο, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀρίστων νομικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἐγκυρος διότι ἐπ' ἐτράπη παρ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἀρχῆς παρὰ τῆς ὁποίας, ἡ ἐταιρεία αὐτὴ εἶχε λάβει τὰ κυριώτατα αὐτῆς ἐν Βεγγάλῃ κτήματα, καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐταιρείας. Οὐδὲν ἦττον οἱ διευθυνταὶ ἀπεφάσισαν ἤδη ἀδίκωτα νὰ παύσωσι τὴν πληρωμὴν τῆς, ὥστε ὁ Κλίθης ἠναγκάσθη νὰ κινήσῃ κατ' αὐτῶν δικαστικὴν ἀγωγὴν.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον)